

ירושלים, ה' תשרי, תשע"ד

9 בספטמבר 2013

חוזר מס' ח-06-2398

הנדון: הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית

(הוראות ניהול בנקאי תקין 421, 470, 451)

מבוא

1. מתן הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית, בהלוואות או בפיקדונות לתקופה מוגבלת, אשר מתבטלת לאחר פרק זמן, גורם לערפול המחיר ללקוח, ומקשה על ביצוע השוואות וניהול משא ומתן אפקטיבי. עבור מוצרים אלו, חובות הגילוי כשלעצמן אינן מעניקות יכולת השוואה אמיתית ללקוחות, ואינן מונעות את החשש מפני ערפול מחיר המוצר.
2. באשר לכספי פיקדונות, אלו מופקדים לרוב בפיקדונות מתחדשים לתקופה קצרה, אולם בפועל מוחזקים על ידי הלקוחות למשך תקופה ארוכה (כגון פיקדון שבועי מתחדש, המוחזק לאורך תקופה של מספר חודשים ואף שנים). במקרים אלו אי מתן התוספת או הפחתה שנקבעה לתקופה הראשונה, למשך כל התקופה בה מוחזק הפיקדון בפועל, מחייב את הלקוח לשוב ולערך משא ומתן מתחדש עם הבנק בכל מועד שינוי של הריבית או חידוש הפיקדון.
3. באשר לסוגיית התוספת או הפחתה בעת מתן הלוואה, זו הוסדרה בעבר בהלוואות לדיור, במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 451 – נהלים למתן הלוואות לדיור. בהוראה זו הורחב אותו מנגנון ביחס לכל סוגי האשראי.
4. לאור האמור, ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות ובאישור הנגיד, קבעתי הוראה זו.

עיקרי ההוראה

5. בהלוואות בהן שיעור הריבית אינו קבוע ואינו ידוע לאורך כל תקופת הלוואה, וכן בהלוואות המבוצעות בחלקים, נדרש התאגיד הבנקאי להחיל במועדי שינוי הריבית על הלוואה, את אותה הפחתה או תוספת לריבית הבסיסית שחלה במועד מתן הלוואה.
6. בהלוואות בריבית משתנה בהן הריבית הבסיסית היא ריבית LIBOR, רשאי התאגיד הבנקאי לקבוע מנגנון לשינוי התוספת או הפחתה שיחול במקרים קיצוניים, ובלבד שיתקיימו התנאים המפורטים בהוראה.
7. בפיקדונות בהם שיעור הריבית אינו קבוע ואינו ידוע לאורך כל תקופת הפיקדון, וכן בפיקדונות המתחדשים מזמן לזמן בהתאם להוראות שנתן הלקוח מראש, נדרש התאגיד הבנקאי להחיל במועדי שינוי הריבית או חידוש הפיקדון, את אותה הפחתה או תוספת לריבית הבסיסית שחלה במועד ההפקדה. החובה האמורה לא תחול במקרה בו הלקוח משך חלק מסכום הפיקדון במהלך תקופת הפיקדון או במועד החידוש.

8. מובהר כי המונח "הלוואה" בהוראה זו כולל מסגרת אשראי מאושרת בחשבון, וכן מסגרת אשראי בכרטיס חיוב, לרבות מסגרת אשראי מתגלגל (מסגרת בה נקבע מראש סכום חיוב חודשי, ויתרת הסכום העולה על הסכום שנקבע, תחויב, בתוספת ריבית, במועד מאוחר יותר). למען הסר ספק מובהר בנוסף, כי באשראי מתגלגל, "תקופת הלוואה" הנה התקופה שנקצבה למסגרת האשראי בכרטיס, ולא התקופה שנקצבה לגלגול האשראי. עוד מובהר, כי המנגנון לקביעת ריבית בסיסית יהיה אובייקטיבי חיצוני, היינו שלתאגיד הבנקאי לא תהיה השפעה ישירה בקביעתו.

תחולה

9. הוראה זו תחול על הלוואות ופיקדונות של "יחיד" ושל "עסק קטן", בהתאם להגדרה המופיעה בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח – 2008, אשר ההתקשרות עם התאגיד הבנקאי בנוגע להם בוצעה לאחר תחילתה.
- יובהר, כי בפיקדונות המתחדשים מזמן לזמן, מועד ההתקשרות עם התאגיד הבנקאי הוא מועד הקמת הפיקדון, ולא מועד החידוש. עם זאת, בפיקדונות אלה, בהם תאריך סיום ההתקשרות אינו ידוע ומוסכם, תחול ההוראה במועד החידוש הראשון החל לאחר 6 חודשים ממועד תחילת ההוראה.
10. סעיפים 16א(ב) ו-16א(ג) להוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדזור" בטלים.
11. בנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 בנושא "כרטיסי חיוב", יתווסף סעיף נוסף: "הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית (421)".

תחילה

12. תחילתה של הוראה זו היא ב-1.14.1.

עדכון הקובץ

13. מצ"ב דפי עדכון לקובץ הוראות ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(9/13) [1] 421-1-2	-----
*(9/12) [6] 470-5	(9/12) [6] 470-5
(9/13) [8] 470-6-7	(8/13) [7] 470-6-7
*(5/13) [16] 451-21	(5/13) [16] 451-21
(9/13) [17] 451-11-16,22	(5/13) [16] 451-11-16,22

* עמוד זה לא עודכן, אך הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו צדדית

בכבוד רב,

דוד זקן

המפקח על הבנקים

הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית

1. בהלוואות בהן שיעור הריבית אינו קבוע ואינו ידוע לאורך כל תקופת ההלוואה, וכן בהלוואות המבוצעות בחלקים, יפעל התאגיד הבנקאי כדלקמן :
 - א. במועדי שינוי הריבית על ההלוואה, תחול אותה הפחתה או תוספת לריבית הבסיסית שחלה במועד מתן ההלוואה.
 - ב. על אף האמור בסעיף א' לעיל, בהלוואות בריבית משתנה בהן הריבית הבסיסית היא ריבית LIBOR, רשאי התאגיד הבנקאי לקבוע מנגנון לשינוי התוספת או ההפחתה שיחול במקרים קיצוניים, ובלבד שיקיים את כל התנאים הבאים :
 - (1) המנגנון יהיה אובייקטיבי וחיצוני לתאגיד הבנקאי;
 - (2) המנגנון יהיה בר כימות;
 - (3) המנגנון יהיה סימטרי הן לכיוון העלאת הריבית והן לכיוון הורדתה;
 - (4) התאגיד הבנקאי ייתן גילוי מלא ונאות בהסכם ההלוואה בדבר מנגנון השתנות ההפחתה או התוספת, וכן גילוי לגבי אופן השתנותו בעבר.
2. א. בפיקדונות בהם שיעור הריבית אינו קבוע ואינו ידוע לאורך כל תקופת הפיקדון, וכן בפיקדונות המתחדשים מזמן לזמן בהתאם להוראות שנתן הלקוח מראש, יפעל התאגיד הבנקאי כדלקמן : במועדי שינוי הריבית על הפיקדון או חידוש הפיקדון תחול אותה הפחתה או תוספת לריבית הבסיסית שחלה במועד ההפקדה.
 - ב. התאגיד הבנקאי רשאי שלא לנהוג כאמור בסעיף 2א במקרה בו הלקוח משך חלק מסכום הפיקדון במהלך תקופת הפיקדון או במועד החידוש.
3. בהוראה זו :

"הלוואה" – לרבות מסגרת אשראי מאושרת בחשבון, או מסגרת אשראי בכרטיס חיוב כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב התשמ"ו – 1986.

"ריבית בסיסית" – ריבית אובייקטיבית חיצונית כגון שיעור ריבית בסיסית (Prime Rate) או "ליבור" או "ריבית חשב".

"תאגיד בנקאי" – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א – 1981, לרבות תאגיד עזר שהוא חברת כרטיסי אשראי.
4. הוראה זו תחול על הלוואות ופיקדונות, של "יחיד" ושל "עסק קטן", כהגדרתם בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008.
5. תחילתה של הוראה זו היא ביום 1.1.14.

* * *

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
09/09/13	חוזר מקורי	1	2398

נספח**הוראות ניהול בנקאי תקין שחלות על חברות כרטיסי אשראי¹**

- א. דירקטוריון (301)* ;
- ב. רואה החשבון המבקר של תאגיד בנקאי (302)* ;
- ג. תקשורת של רואה חשבון מבקר עם הגורמים המופקדים על בקרת העל בתאגיד הבנקאי (303)* ;
- ד. חשבונאי ראשי (305)* ;
- ה. קצין ציות (308) ;
- ו. בטל ;
- ז. עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים (312) ;
- ח. מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים (313) ;
- ט. רכישה עצמית על ידי תאגידים בנקאיים (332) ;
- י. ניהול סיכונים* (339) ;
- יא. בטל ;
- יב. מעילות של עובדים ונושאי משרה* (351) ;
- יג. ביטוח בנקאי* (352) ;
- יד. הוצאת מסמכים ממשרדי התאגידים הבנקאיים* (356) ;
- טו. ניהול טכנולוגיית המידע (357) ;
- טז. קשרי תאגידים בנקאיים עם מתווכים (359) ;
- יז. רוטציה וחופשה רציפה* (360) ;
- יח. הטבות לעובדים של לקוח* (404) ;
- יט. שירותים בנקאיים לעולים חדשים* (406) ;
- כ. חיוב לקוחות בשכר טרחה של עו"ד* (409) ;
- כא. התרמת לקוחות על ידי עובדי התאגידים הבנקאיים* (410) ;
- כב. מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות (411) ;
- כג. נהלים בנושא עמלות (415) ;
- כד. חשבונות קטינים (416) ;
- כה. עמלת פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדוור* (454) ;
- כו. תיקון וביטול רישומים על ידי חברות כרטיסי אשראי (471) ;
- כז. העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח (סעיף 11(ב) להוראה 432) ;
- כח. מדידה והלימות הון (הוראות 201-211) ;
- כט. מסירת מידע באמצעים אלקטרוניים (הוראה 420) ;
- ל. הפחתה או תוספת בשיעורי הריבית (הוראה 421).

* הוראות שהוחלו על חברות כרטיסי אשראי עם כניסת הוראה זו לתוקף.

¹ יש שהמונח לקוח בהוראה מסויימת יתייחס גם לספקים, שהם למעשה לקוחותיהם של חברות כרטיסי אשראי.

* * *

			<u>עדכונים</u>
תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
30/01/05	הוראה מקורית	1	2156
25/03/10	עדכון	2	2266
19/10/10	עדכון	3	2277
13/11/11	עדכון	4	2314
27/12/11	עדכון	5	2323
19/9/12	עדכון	6	2346
04/08/13	עדכון	7	2395
09/09/13	עדכון	8	2398

- (ג) ביקש הלווה לפרוע את ההלוואה באמצעות הלוואה אחרת מתאגיד בנקאי או מבטח, ימסור התאגיד הבנקאי ללווה את הסכמתו על כך שיירשם שעבוד בדרגה שנייה על הנכס המשועבד לו כבטוחה להלוואה, והכל על פי נוסח מכתב הכוונות שבתוספת השלישית.
- (ד) האמור בסעיפים (א) ו-(ב) לא יהיה כרוך בתשלום עמלה בידי הלקוח פעמיים בשנה קלנדרית.
- (ה) התאגיד הבנקאי ימסור את המידע האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) עד שלושה ימי עסקים ממועד בקשתו של הלקוח.

אישור בגין פירעון הלוואה (1/04), (10/06)

- 15.ג. (א) לאחר ביצוע פירעון מוקדם כאמור, ימסור התאגיד הבנקאי ללווה אישור על כך. לאחר פירעון סופי או לאחר פירעון חלק מן ההלוואה אשר בעקבותיו אין התאגיד הבנקאי דורש עוד פוליסת ביטוח יצוין, בין היתר, כי לאור פירעון ההלוואה מודיע התאגיד הבנקאי, כי ניתן מבחינתו לבטל את סעיף שעבוד הפוליסה לטובתו.
- (ב) לאחר ביצוע פירעון מלא של ההלוואה, ימסור התאגיד הבנקאי ללווה, תוך חמישה ימי עסקים, אישור סילוק בו ייכתב כי הלווה פרע את מלוא ההלוואה, וכי אין לתאגיד הבנקאי אינטרס בנכס המשועבד, ככל שכך המצב, וכי התאגיד הבנקאי מחויב לבטל את השעבודים בגין ההלוואה תוך פרקי הזמן המפורטים בסעיף 9א לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. נפרעה ההלוואה באמצעות שיק במטבע חוץ, יוארך המועד האמור לששה עשר ימי עסקים.
- (ג) מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (ב), בנסיבות בהן הפירעון בוצע באמצעות תשלום במזומן או באמצעות העברה בנקאית, והלווה המציא לתאגיד הבנקאי אסמכתא המעידה על ביצוע התשלום, ימסור התאגיד הבנקאי ללווה אישור סילוק הלוואה, לא יאוחר משני ימי עסקים ממועד מסירת האסמכתא.

מועד פירעון חודשי של הלוואה (2/00), (1/04), (11/06)

16. (א) ככלל, תאגיד בנקאי יבצע הלוואה במועד המבוקש על ידי הלווה.
- (ב) בהלוואות צמודות למדד, בסיס ההצמדה ייקבע לפי המדד כאמור בתוספת 2 להוראה.
- (ג) במועד מתן ההלוואה, הלווה יהיה רשאי לבחור מועד קבוע לפירעון ההלוואה באחד משלושת המועדים הבאים: ה-1 בחודש, ה-10 בחודש, או ה-15 בחודש.
- (ד) התאגיד הבנקאי רשאי להציע ללקוח לבחור במועדים נוספים על אלה הקבועים בסעיף קטן (ג) (להלן - מועד נוסף); בחר הלווה במועד נוסף יחול האמור בסעיפים 17 ו-18 בשינויים המתחייבים.

- 16.א. בהלוואות בהן שיעור הריבית אינו קבוע ואינו ידוע לאורך כל חיי ההלוואה (כגון: הלוואות בריבית משתנה, לרבות הלוואות בהן ללווה זכות לקבע את שיעור הריבית או לעבור למסלול אחר, והלוואות המבוצעות בחלקים), יפעל התאגיד הבנקאי כדלהלן :
- (א) הבסיס לקביעת שיעור הריבית בהלוואה, במועד שינויו, יהיה אובייקטיבי חיצוני (היינו, שלתאגיד לא תהיה השפעה ישירה בקביעתו, כגון: שיעור הריבית הממוצעת כהגדרתה בצו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם), התשס"ב - 2002, ריבית פריים או ריבית LIBOR).
- מידע מפורט על הבסיס האמור, יימסר ללווה טרם ביצוע ההלוואה ויופיע בהסכם ההלוואה.
- (ב) בוטל.
- (ג) בוטל.
- (ד) תאגיד בנקאי יודיע ללווה לפחות 14 ימים לפני מועד שינוי הריבית על המועד בו צפויה הריבית על ההלוואה להשתנות, ואם הדבר אפשרי גם על שיעור הריבית החדש.
- סעיף זה לא יחול על הלוואות בריבית משתנה, בהן ריבית הבסיס היא ריבית הפריים או ריבית LIBOR, כאשר תדירות שינוי הריבית נמוכה מאחת לשנה. כמו כן, לא יחול סעיף זה על הלוואות המבוצעות בחלקים, לגבי אותם חלקים שטרם בוצעו.

הוראת מעבר לסעיף 16 א (8/01), (1/02)

- 16.ב. (א) שיעור ריבית החידוש, בכל מועד חידוש ריבית במהלך חיי הלוואה לדיר צמודה למדד בריבית משתנה, לרבות מועד הפיכת ריבית ממשתנה לקבועה (להלן: הלוואה בריבית משתנה), אשר בוצעה לפני ה- 1.11.00 על בסיס שאינו אובייקטיבי חיצוני (כגון: ריבית תעריפית או ריבית הנהוגה בתאגיד הבנקאי), יקבע לפי הנמוך מבין שני אלה :
- (1) שיעור הריבית, המתקבל מהחישוב אשר נקבע בהסכם שבין התאגיד הבנקאי לבין הלווה, קרי שיעור הריבית אותו היה קובע הבנק לולא הוראה זו.
- (2) (א) במועד החידוש הראשון שלאחר 31.8.01 - שיעור הריבית, המתקבל ממנגנון החישוב אשר נקבע לחידוש הריבית בהלוואות חדשות בריבית משתנה שביצע התאגיד הבנקאי (בהתחשב בתוספת הממוצעת על ריבית הבסיס האובייקטיבי החיצוני), בחודש שלפני החודש שקדם למועד שינוי הריבית לראשונה לאחר 31.8.01. תאגיד בנקאי אשר מבחין בקביעת שיעור הריבית בין הלוואות המיועדות לרכישת דירת מגורים לבין הלוואות אחרות

שסעיף זה חל עליהן, יתייחס לשיעור הריבית המתקבל ממנגנון החישוב כאמור תוך שמירה על הבחנה זו.

(ב) במועד חידוש אחר- שיעור ריבית הבסיס האובייקטיבי החיצוני הידוע במועד השינוי והתוספת הממוצעת עליו כפי שנקבעה בפסקה 2(א) לעיל (קרי, במועד החידוש הראשון).
(לדוגמא :

- מועד החידוש לראשונה חל ב- 1.9.01, והבנק ביצע בחודש יולי 2001 הלוואות לדיור בריבית משתנה על בסיס הריבית הממוצעת שמפרסם בנק ישראל בתוספת 0.35% בממוצע, כאשר הריבית הממוצעת שפרסם בנק ישראל, הידועה במועד החידוש היא 6.5%.

- בנתונים לעיל, הריבית שתתקבל על-פי סעיף קטן (א)2(2) במועד החידוש הראשון, היא 6.85%. תוספת זו (0.35%) תתווסף לריבית הממוצעת האחרונה הידועה בכל מועדי החידוש הבאים.

- אי-לכך, אם מועד החידוש השני חל ב- 1.9.02, והריבית הממוצעת הידועה בגין המחצית הראשונה של חודש אוגוסט 2002 היא 6.4%, אזי הריבית שתתקבל על-פי סעיף קטן (א)2(2) היא 6.75%, היינו ריבית הבסיס והתוספת הממוצעת (0.35%) כפי שנקבעה במועד החידוש הראשון).

(ב) (1) לא ביצע תאגיד בנקאי בחודש שלפני החודש שקדם למועד שינוי הריבית הלוואות חדשות בריבית משתנה, שיעור הריבית שיקבע לצורך ביצוע האמור בסעיף קטן (א)2(2) לעיל, יהיה הריבית הממוצעת האחרונה שפרסם בנק ישראל, הידועה במועד החידוש.

(2) ביצע התאגיד הבנקאי בחודש שלפני החודש שקדם למועד שינוי הריבית הלוואות בריבית משתנה תוך הסתמכות על מספר בסיסי ריבית, ישתמש לביצוע האמור בסעיף קטן (א)2(2) לעיל בבסיס הריבית בו סך ההלוואות הוא הגבוה ביותר.

(ג) מיד לאחר מועד עדכון הריבית יודיע התאגיד הבנקאי ללווה על שיעור הריבית החדש. בהודעה יציין התאגיד הבנקאי כי קיימת תקרת ריבית להלוואות מסוג זה על-בסיס אובייקטיבי חיצוני הנהוג באותו תאגיד בנקאי, יציין את בסיס הריבית ויפרט את שיעורי הריבית לפי סעיף קטן (א) לעיל.

(ד) (1) אין בהוראת מעבר זו כדי לפגוע בכל זכות או הטבה שקיבל הלווה במסגרת הסכם ההלוואה.

(2) האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ד)1(1), יחול גם בהפיכת הלוואה על בסיס ריבית משתנה, להלוואה על בסיס ריבית קבועה, אם זכאי לכך הלקוח על פי הסכם עם הבנק, תוך השינויים המתאימים.

(ה) תאגיד בנקאי הסבור ששיטת קביעת ריבית החידוש במועדי שינוי הריבית נקבעה על-ידו לפני 1.11.00 על-בסיס אובייקטיבי, באופן שיטתי ומתועד, רשאי

להגיש למפקח בקשה מפורטת ומנומקת בכתב שלא לפעול על-פי האמור בסעיף קטן (א). אושרה בקשתו על-ידי המפקח, יפעל על-פי האמור להלן :

(1) יתיר ללווה, הזכאי לכך על פי הסכם עם הבנק, העברת הלוואה בריבית משתנה שסעיף קטן (א) חל עליה, למסלול של הלוואה בריבית קבועה בשיעור ריבית המתקבל מהחישוב אשר נקבע בהסכם שבין התאגיד הבנקאי לבין הלווה, או בשיעור הריבית הנהוג בהלוואות בריבית קבועה שהעמיד התאגיד הבנקאי לאותו סוג לווים במועד קיבוע הריבית, לפי בחירת הלווה. העברה כאמור תבצע ללא עמלות.

(2) יאפשר באופן חד-פעמי ללווים שסעיף קטן (א) חל עליהם, לעבור לשיטת חישוב ריבית על-פי מנגנון החישוב אשר נקבע לשינוי הריבית בהלוואות חדשות בריבית משתנה שביצע התאגיד הבנקאי בחודש שקדם למועד השינוי, תוך הבחנה בין הלוואות המיועדות לרכישת דירת מגורים לבין הלוואות אחרות.

(3) יודיע ללווים על האפשרויות שניתנו להם כאמור בפסקאות (1) ו-(2) לעיל, לא יאוחר מ- 1.10.01 וכן סמוך לפני מועד החידוש הראשון שלאחר תאריך זה. ההודעה תהא מלווה בגילוי נאות של בסיסי הריבית, אופן קביעתם והסבר כי מעבר זה אינו כרוך בעמלות.

מועד ביצוע הלוואה לצורך קביעת לוח סילוקין (2/00) (1/04)

17. מועד ביצוע הלוואה צמודה למדד לצורך קביעת לוח סילוקין יהיה כדלקמן :

(א) אם נקבע מועד פירעון ההלוואה ל-1 בחודש :

(1) בוצעה ההלוואה בין ה-1 עד ה-15 בחודש מסויים, יראו את ההלוואה כאילו בוצעה ב-1 באותו החודש. מועד התשלום הראשון לפירעון ההלוואה יהיה ה-1 בחודש שלאחר מכן ;

(2) בוצעה ההלוואה בין ה-16 עד לסוף חודש מסויים, יראו את ההלוואה כאילו בוצעה ב-1 בחודש שלאחר מכן. מועד התשלום הראשון לפירעון ההלוואה יהיה ה-1 בחודש הבא אחרי החודש שבו רואים את ההלוואה כמבוצעת.

(ב) אם נקבע מועד פירעון ההלוואה ל-10 בחודש :

(1) בוצעה ההלוואה בין ה-1 עד ה-15 בחודש מסויים, יראו את ההלוואה כאילו בוצעה ב-10 באותו החודש. מועד התשלום הראשון לפירעון ההלוואה יהיה ה-10 בחודש שלאחר מכן ;

(2) בוצעה ההלוואה בין ה-16 עד לסוף חודש מסויים, יראו את ההלוואה כאילו בוצעה ב-10 בחודש שלאחר מכן. מועד התשלום הראשון לפירעון ההלוואה יהיה ה-10 בחודש הבא אחרי החודש שבו רואים את ההלוואה כמבוצעת.

(ג) אם נקבע מועד פירעון ההלוואה ל-15 בחודש :

- (1) בוצעה ההלוואה בין ה-1 עד ה-15 בחודש מסויים, יראו את ההלוואה כאילו בוצעה ב-15 באותו החודש. מועד התשלום הראשון לפירעון ההלוואה יהיה ה-15 בחודש שלאחר מכן ;
- (2) בוצעה ההלוואה בין ה-16 עד לסוף חודש מסויים, יראו את ההלוואה כאילו בוצעה ב-15 בחודש שלאחר מכן. מועד התשלום הראשון לפירעון ההלוואה יהיה ה-15 בחודש הבא אחרי החודש שבו רואים את ההלוואה כמבוצעת.

התחשבות עבור תקופת הביניים (2/00) (1/04)

18. (א) כאשר יום הפירעון האחיד לתשלומים התקופתיים של הלוואה ומועד ביצוע ההלוואה אינם חלים באותו יום של החודש, יערוך התאגיד הבנקאי התחשבות עם הלווה עבור מספר הימים שבין מועד ביצוע ההלוואה בפועל לבין מועד ביצוע ההלוואה שנקבע לצורך לוח הסילוקין (להלן – תקופת הביניים).
- (ב) התאגיד הבנקאי יחייב את הלווה בריבית עבור תקופת הביניים, כאשר מועד הביצוע בפועל מוקדם ממועד הביצוע שנקבע לצורך לוח הסילוקין, ויזכה את הלווה בריבית עבור תקופת הביניים כאשר מועד הביצוע בפועל מאוחר ממועד הביצוע שנקבע לצורך לוח הסילוקין. ההתחשבות בגין הריבית תעשה במסגרת התשלום הראשון של ההלוואה או חודש לפני מועד התשלום הראשון במקרה בו מועד הביצוע בפועל מוקדם ממועד הביצוע שנקבע לצורך לוח הסילוקין.
- (ג) הריבית עבור תקופת הביניים תחושב לפי הריבית החוזית של ההלוואה.
- (ד) בהלוואה צמודה למדד, ההתחשבות בגין הפרשי ההצמדה עבור תקופת הביניים תיעשה על ידי קביעת מדד בסיס להלוואה, המתקבל מתיקון המדד הידוע. מדד הבסיס ייקבע לפי מספר הימים בתקופת הביניים, מספר ימי החודש בפועל, ושיעור עליית המדד הידוע במועד ההחזר הראשון לעומת המדד הידוע ביום ביצוע ההלוואה.
(ראה תוספת 2).

יתרת זכות בחשבון הלווה (1/04)

19. (א) תאגיד בנקאי יחזיר ללווה, בהקדם האפשרי, כל יתרת זכות שנוצרה בחשבון, בדרך של זיכוי החשבון בבנק כאשר פירעון ההלוואה נעשה באמצעות חיובים על פי הרשאה, או על ידי הקטנת התשלום החודשי הקרוב. במקרים אחרים, ישלח התאגיד הבנקאי ללווה שיק בסכום היתרה.
- (ב) התאגיד הבנקאי ישלם ללווה ריבית והצמדה כחוק בגין כל יתרת זכות שתיווצר בחשבון, מיום היווצרותה ועד למועד ההחזר. מובהר בזאת, שאין בהוראה זו לפגוע בזכויותיו של הלווה לסעד על פי דין, אם וככל שנגרמו לו נזקים נוספים.

(ג) התאגיד הבנקאי אינו רשאי להשתמש ביתרת הזכות שנוצרה עקב פירעון מוקדם של הלוואה מסויימת, לפירעון מוקדם של הלוואה אחרת, ללא הסכמה מפורשת בכתב של הלווה.

שעבוד נכס בדרגה שניה (9/00), (1/04), (11/06)

19. תאגיד בנקאי לא יסרב סירוב בלתי סביר לבקשת לווה למתן הסכמתו לשיעבוד נכס בדרגה שניה לטובת גורם אחר. אישור כאמור יימסר ללווה תוך שבעה ימים, למעט בהליך של פירעון ההלוואה באמצעות הלוואה מתאגיד בנקאי או מבטח אחר, שאז יימסר האישור במסגרת האישור שניתן לפי סעיף 15ב(ג).

גרירת משכנתא

20. תאגיד בנקאי לא יסרב לבקשת לווה לשעבד נכס חילופי במקום הנכס הממושכן להבטחת הלוואתו (גרירת משכנתא), ולא ישנה את תנאי ההלוואה הקיימים, אלא מסיבות סבירות ויודיע ללווה את הסיבה לכך. כסיבות סבירות לסירובו של תאגיד בנקאי למתן הסכמתו לגרירת משכנתא ניתן לראות, בין היתר, את המקרים הבאים:

- (1) אם המדובר בהלוואה שניתנה מפיקדונות צד שלישי ועל פי תנאיו (אלא אם קיבל הלווה את אישורו של המפקיד);
- (2) אם הבטחונות לגבי יתרת ההלוואה בעת הגרירה פחותי ערך לעומת הבטחונות המקובלים בתאגיד הבנקאי באותו מועד לגבי מתן הלוואות.

חשבון שנתי (1/04)

21. בוטל.

(ז) האם סעיף 16א (ב) חל על כלל ההלוואות בהן שיעור הריבית אינו קבוע ואינו ידוע לאורך כל חיי ההלוואה, או רק על הלוואות בריבית משתנה במועדי שינוי הריבית?

תשובה:

סעיף זה חל על כל סוגי ההלוואות בהן שיעור הריבית אינו קבוע ואינו ידוע לאורך חיי ההלוואה המפורטים ברישא של סעיף 16א. הרציונל בכל המקרים הוא זהה.

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
31/7/86	חוזר מקורי		271/46
1/3/87	עדכון		1290
21/6/89	עדכון		1417
3/2/91	עדכון		1500
8/91	שיבוץ בהוראות ניהול בנקאי תקין	1	-----
19/5/92	עדכון		1571
22/12/92	עדכון	2	1614
22/10/93	עדכון	3	1675
12/95	גרסה מחדשת של קובץ ניהול בנקאי תקין	4	-----
7/7/96	עדכון	5	1825
26/1/98	עדכון	6	1909
23/2/98	עדכון	7	1910
28/2/00	עדכון	8	1998
4/9/00	עדכון	9	2009
1/8/01	עדכון	10	2035
29/8/01	עדכון	11	2039
10/1/02	עדכון	12	2057
19/1/04	עדכון	13	2126
28/6/04	עדכון	14	2136
27/11/06	עדכון	15	2196
1/5/13	עדכון	16	2376
9/9/13	עדכון	17	2398